

Invoerinstructies VeleHanden project "Holland Amerika Lijn Passagierslijsten"

Versie 1.9
7 december 2018
(aanpassingen t.o.v. vorige versie in *rood*)

Welkom!

Leuk dat je je hebt aangemeld voor het VeleHanden project "*Holland Amerika Lijn Passagierslijsten*". Het is belangrijk dat iedereen de gegevens op dezelfde manier overneemt. Neem daarom de invoerinstructies een keer goed door.

Dit document begint met een korte introductie op het project. Hierna volgt de beknopte invoerinstructie en aandachtspunten voor gevorderde VeleHanden-gebruikers. Voor nieuwe gebruikers is er een uitgebreide instructie, inclusief uitleg over de projectomgeving op VeleHanden.nl

Kijk ook regelmatig op de berichtenpagina voor mededelingen binnen het project en vragen van andere invoerders. Aanpassingen van en/of aanvullingen op deze instructies worden op het forum geplaatst onder "mededelingen".

Inhoudsopgave:

Doelstelling.....	2
Beknopte invoerinstruc tie	2
Belangrijke aandachtspunten	3
Uitgebreide uitleg.....	6
Algemeen.....	6
Het project	6
Punten inwisselen/coupons	7
Handige tips.....	8
Nuttige links.....	8
Veel voorkomende plaatsnamen.....	8
Amerikaanse staten	8

Doelstelling

De Holland Amerika Lijn (HAL) was van oorsprong een Nederlandse trans-Atlantische cruise maatschappij. Er werden volledige reizen aangeboden, maar ook maakten veel emigranten gebruik van de HAL. Veel Nederlanders hebben wel familieleden die naar de Verenigde Staten of Canada zijn geëmigreerd. Er is een goede kans dat zij gebruik hebben gemaakt van de diensten van de HAL.

Het project *Holland Amerika Lijn Passagierslijsten* heeft als doel het digitaal ontsluiten van de passagierslijsten van de HAL tussen 1900 en 1969, zodat personen en vooral de bijbehorende scans vindbaar worden in de digitale database van het Stadsarchief Rotterdam en in WieWasWie.nl.

Beknopte invoerinstruc tie

1. De gevraagde gegevens zijn:
  - Familienaam
  - Voorna(a)m(en)
  - Plaats van vertrek
  - Plaats van bestemming
2. De gegevens worden ingevoerd zoals ze op de scan staan, tenzij hieronder anders vermeld.
3. **Idem, id**, of " wordt niet overgenomen. In zo'n geval wordt in de regels daarboven gezocht naar de eerste uitgeschreven familie- of plaatsnaam en wordt deze ingevoerd.
Wanneer een invoerveld dezelfde inhoud heeft als het veld in de regel erboven, kan je deze inhoud eenvoudig overnemen door een enkele / ("slash") in te voeren (deze wordt dan automatisch vervangen door de vorige inhoud).
4. Voor elk teken dat ontbreekt of onleesbaar is wordt een @ ingevoerd.
5. Wanneer een veld volledig leeg is, wordt #### ingevoerd.
Uitzonderingen:
  - Wanneer een hele regel leeg is (geen namen én geen plaatsen) wordt deze regel overgeslagen

- Wanneer een plaatsnaam ontbreekt, maar vertrekplaats en bestemming van het schip staan wel boven aan de pagina, dan vul je die plaats(en) in.
6. Als een scan geen te indexerende gegevens bevat (omdat het bijvoorbeeld een onbeschreven pagina of kaft is) dan wordt deze aangemerkt als onbruikbaar met de knop onder de invoervelden.
  7. Hou het forum in de gaten voor de laatste nieuwtjes en tips. Hier zal ook op een later moment bekend worden gemaakt, welke cadeaus of activiteiten je kunt verdienen met je deelname.

Belangrijke aandachtspunten

1. Volledigheid

Omdat de namen soms dicht op elkaar geschreven zijn, kan er makkelijk een naam worden overgeslagen. Ook kan het zijn dat er onder aan een pagina nog mensen vermeld zijn. Controleer daarom de volledigheid van de invoer en de gehele scan van de pagina.

2. Afkortingen

Afkortingen in persoons- en plaatsnamen in de scan worden **letterlijk** overgenomen en **altijd** afgesloten met een punt.

Uitzonderingen:

- De afkortingen voor Rotterdam en New York zijn: *R'dam* en *NY* (zonder punten). Deze noteer je voor iedere gebruikte afkorting (N.Y., NYork, etc). Als deze plaatsen volledig worden uitgeschreven in de scan, schrijf je ze ook volledig uit in je invoer, altijd gespeld als *Rotterdam* en *New York* (niet NewYork of New-York).
- Voor Amerikaanse staten wordt de officiële afkorting gebruikt, die niet wordt afgesloten met een punt.
- Het tussenvoegsel v/d of v/d. wordt ingevoerd als v.d.

3. Spelling en leestekens

Bij namen neem je de spelling over zoals het er staat. Diakritische tekens (ä, é, û, etc.) dienen ook overgenomen te worden. Gebruik hiervoor de bekende sneltoetsen of de knop speciale tekens.

Leestekens (/, -, +, etc.) worden overgenomen zoals ze in de scan staan.

Uitzondering: tussenvoegsel v/d. wordt ingevoerd als v.d.

Kom je een van de volgende tekens tegen: **ij, IJ, y of Y**, neem deze dan ook over zoals ze er staan (dus ij als er puntjes staan en y als dat niet zo is).

4. Spaties

Tussen voorletters/initialen komt geen spatie. Tussen een voornaam en een voorletter wel graag een spatie. Tussen een aanspreektitel (afkorting ook altijd met .) en voorletters komt wel een spatie. Tussen afgekorte tussenvoegsels komt geen spatie. Tussen afgekort tussenvoegsel en achternaam komt wel een spatie. Dus bijvoorbeeld als volgt:

Mr. R.I. Johnsen
Mr. Rob I. Johnsen
Mrs. K.R. Johnson
Mrs. Karen R. Johnson
Miss Robertson
A. v.d. Berg

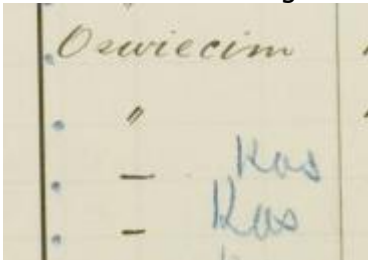
5. Namen en tussenvoegsels

- Let goed op of de scan eerst de voornaam of eerst de familienaam noemt. In de invoer komt altijd eerst de familienaam, dan de voornaam.

- Wanneer een scan slechts 1 kolom bevat voor de naam (geen afzonderlijke kolommen voor voor- en familienaam), splits je de naam zelf. Tussenvoegsels worden hierbij opgenomen in de kolom familienaam.
- Wanneer er wel gewoon afzonderlijke kolommen zijn voor voor- en familienaam, worden tussenvoegsels altijd genoteerd in de kolom waarin ze op de scan worden genoemd en letterlijk overgenomen zoals ze op de scan staan (ook qua plaatsing).
- Als er meerdere namen op 1 regel worden genoemd in de scan (bijv. Pietje, Keesje en Jantje de Jong, of Mr. A en Mrs. B), maak je voor iedere persoon een nieuwe regel aan in je invoer. **Als er meerdere personen met dezelfde naam worden genoemd (bv. Mr. & Mrs. Van Puffelen of Mr. + Mrs. H. Jansen of Mr. Mrs. Bakker) dan neem je dit over zoals het er staat (geen extra regel aanmaken).**

6. Plaatsen

- In principe wordt zoveel mogelijk een specifieke plaats van vertrek en bestemming per passagier overgenomen.
- Wanneer er geen plaats van vertrek wordt genoemd bij de afzonderlijke passagiers, moet hiervoor waar mogelijk de plaats van vertrek van het schip (boven aan de pagina) worden ingevoerd.
- Wanneer als plaats van bestemming een adres wordt genoemd, neem je hiervan alleen de plaatsnaam over (straatnamen niet nodig).
- Wanneer er helemaal geen plaats van bestemming genoemd wordt, moet hiervoor waar mogelijk de plaats van bestemming van het schip (boven aan de pagina) worden ingevoerd.
- Voor de staten gebruik je zoveel mogelijk de officiële afkortingen (zonder punten).
- Wanneer er een horizontaal streepje genoteerd staat onder plaats van vertrek of bestemming (afb. 1), dan noteer je hiervoor zo mogelijk respectievelijk de plaats van vertrek of bestemming van het schip.

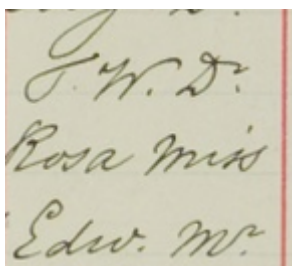
Afbeelding 1 Horizontale streepjes in plaats-kolom

7. Hoofdletters vs. kleine letters

In principe wordt alles precies overgenomen zoals het op de scan staat genoteerd.

8. Toevoegingen bij namen en plaatsen

- Geografische aanduidingen bij plaatsnamen (provincie, county, land) neem je ook over.
- De toevoegingen bij namen (Mr., Mrs., Miss, Fam.) neem je over. Deze komen altijd in de kolom waarin ze worden genoemd (hetzij familienaam, hetzij voornaam). Ook als de aanspreektitels achter de namen worden genoemd (afb. 2) neem je dit precies zo over.

Afbeelding 2 Aanspreektitels na voornaam/-letters

- Ook als er slechts 1 kolom is voor de namen, worden aanspreektitels overgenomen zoals ze op de scan staan. In de meeste gevallen zal dit zijn: voor de voornaam of voorletters.

Uitgebreide uitleg

Algemeen

Klik op de projectenpagina van VeleHanden op *Holland Amerika Lijn Passagierslijsten* om het project te openen.

Zodra je je hebt aangemeld kom je op je profielpagina uit op het tabblad 'projecten'. De andere tabbladen geven informatie over jouw activiteit en profielgegevens (zie afb. 6).

Projecten	Profiel gegevens	Puntenoverzicht	Statistieken	Berichten
-----------	------------------	-----------------	--------------	-----------

Holland Amerika Lijn Passagierslijsten

0%

Tussen 1900 en 1969 reisden en emigreerden miljoenen mensen met de schepen van de Holland-Amerika Lijn. Help mee deze archieven te ontsluiten!

invoeren **Bekijk projectpagina**

0 scans ingevoerd, 0 punten verdiend

114.572 scans

10 deelnemers

Afbeelding 6: Als je aangemeld bent voor dit project, wordt dit in je profielpagina getoond op het tabblad 'projecten'

Via de oranje knop 'invoeren' ga je meteen naar het invoerscherm. Naast deze knop staat de link 'bekijk projectpagina'. Je komt dan in de projectomgeving, met een algemene beschrijving van het project, andere invoerders voor dit project en de instructies.

Op het tabblad 'berichten' staan mededelingen over het project, nieuws en vragen van andere invoerders. Het is verstandig om deze pagina regelmatig te bekijken om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en eventuele wijzigingen in de invoerinstructies. Als je zelf een vraag of opmerking hebt, kun je die hier plaatsen. Ook kun je reageren op de berichten van anderen.

Het tabblad 'statistieken' geeft je inzicht in het invoergedrag van de gebruikers en de voortgang van het project.

Het project

- Wanneer je in de projectomgeving bent, klik je op de knop "invoeren" om te beginnen met het invoeren van gegevens. Je komt op een scherm met rechts een scan en links invoervelden voor
  - Familiennaam
  - Voorna(a)m(en)
  - Plaats van vertrek
  - Plaats van bestemming
- Lees zeer zorgvuldig de beknopte invoerinstructie en belangrijke aandachtspunten hierboven voor je begint met invoeren.
- Je kunt op de scan inzoomen door te scrollen met je muis of de + knop links boven aan de scan te gebruiken. Bij het invoeren van de gegevens, spring je gemakkelijk van veld naar veld door de tab-toets te gebruiken.

Onderaan je invoerscherm staan een aantal knoppen:

Afbeelding 7: De knoppen onderaan het invoerscherm

- Als je tijdens het invoeren een pauze wilt nemen, kun je je werk bewaren door de knop "tussentijds bewaren" onderaan je scherm te gebruiken.
  - Het is aan te raden dit geregeld te doen. Als je namelijk langere tijd inactief bent, logt het systeem je automatisch uit. Dus als je onverwacht wordt afgeleid of weggeroepen en je vergeet op te slaan, zou je al je werk kwijt kunnen raken. Als je steeds na een paar namen "tussentijds bewaart", ben je in elk geval niet al je werk kwijt.
- Als je alle gevraagde gegevens van de scan hebt overgenomen, klik je op de knop "afsluiten" (links onderaan). De gegevens worden dan opgeslagen en later nog gecontroleerd.
- Tenslotte zijn er nog de volgende opties:
  - Te moeilijk : Als een scan te lastig voor je is (bijvoorbeeld moeilijk leesbaar). Je krijgt een nieuwe scan en deze gaat naar een andere invoerder.
  - Onbruikbaar : Als een scan geen te indexeren gegevens bevat (omdat het bijvoorbeeld een onbeschreven pagina of kaft is).
  - Opmerkelijk! : Hiermee kun je een berichtje sturen aan de projectbeheerder met uitleg wat er opmerkelijk is aan de scan.

Plaatsnamen

Als plaatsnamen afgekort zijn, worden deze letterlijk overgenomen zoals ze in de scan staan (bijvoorbeeld Capelle a/d IJ.). Ook als de volledige naam je duidelijk is, toch graag de afkorting overnemen en afsluiten met een punt.

Een enkele keer kan het zijn dat een veld volledig leeg is gelaten. Om interpretatiefouten te voorkomen, vul je bij een leeg veld '####' in, tenzij bovenaan de pagina vertrekplaats en bestemming van het schip worden genoemd. In het laatste geval vul je deze plaats(en) in.

Wanneer er in plaats van de plaatsnaam een provincie, land of andere geografische aanduiding staat, dan wordt deze precies zo overgenomen.

Moeilijk leesbaar

Zijn sommige letters niet goed leesbaar? Vul dan op de plek van de onduidelijke letter het teken '@' in. Is een plaatsnaam moeilijk leesbaar, dan kun je deze eventueel achterhalen door Google te gebruiken.

Punten inwisselen/coupons

Met het werk voor dit project verdien je punten. Deze punten kun je omzetten in coupons voor leuke beloningen, zoals een rondleiding bij het Stadsarchief Rotterdam, Premium jaartoegang tot WieWasWie.nl of een dagtoegang tot CBG Verzamelingen. Zo doe je dit:

1. Log in op VeleHanden.nl
2. Ga naar je eigen profiel (Tip: klik op je naam in de rechterbovenhoek van je scherm achter 'Mijn profiel').
3. Selecteer het derde tabblad 'Puntenoverzicht'.
4. In het overzicht zie je het project (of de projecten) waaraan je werkt. Punten zijn niet overdraagbaar tussen verschillende projecten. Klik achter het aantal punten op 'meer' om een coupon aan te maken.
5. Voer onder 'Kosten coupon' in hoeveel van je punten je coupon waard moet zijn. Je moet die punten natuurlijk reeds hebben verdiend. Klik vervolgens op 'Maak'.
6. Nu staat je coupon onder 'uw coupons'. Om de coupon te bekijken klik je op het printer icoontje. Je kunt de coupon dan printen of opslaan als pdf.
7. De couponcode wordt gevraagd bij het verzilveren van de coupon. Degene die de coupon inneemt, controleert de geldigheid van de couponcode. Indien alles in orde is, kun je de coupon verzilveren en genieten van de beloning!

Handige tips

Nuttige links

De volgende links kunnen helpen bij het ontcijferen van de plaats- en familienamen:

1. Familienamen:
  - Voor de spelling van namen in het algemeen:
<https://forebears.io/nl/surnames>
  - Om een bepaalde passagier te vinden:
<https://www.libertyellisfoundation.org/passenger>
2. Voornamen: <https://www.mijnvoornamen.nl/buitenlandse-namen> Je vindt hier lijsten met o.a. Joodse, Russische en Poolse voornamen. Zoek rechtsboven b.v. op "Joods"
Let op: dit is slechts een hulpmiddel. De spelling kan afwijken, houd altijd de spelling van de scan aan.
3. Plaatsnamen:
  - <http://www.geonames.org/advanced-search.html>
Let hierbij wel op: Dit zijn moderne plaatsnamen. Sommige plaatsen hebben inmiddels een andere naam gekregen en vind je dus niet terug op deze website.
  - Voor steden in de Verenigde Staten:
nl.city-usa.net
4. Amerikaanse staten: <https://www.language-lab.nl/stijlgids/De-Amerikaanse-Staten-en-hun-afkortingen>
5. Oude handschriften ontcijferen:
http://gertjanvonk.nl/vonk/index.php?option=com_content&view=article&id=162:oud-schrift&catid=83&itemid=351

Veel voorkomende plaatsnamen

Dit zijn enkele veel voorkomende plaatsnamen. De lijst is zeker niet uitputtend en zal nog worden aangevuld.

Allegheny PA	Ottlotschin
Boston MA	Passaic NJ
Boulogne	Philadelphia PA
Chicago IL	Pittsburg PA
Cleveland OH	Prostken
Eydtkuhnen	Rotterdam
Grand Rapids MI	Schenectady NY
Illowo	Scranton PA
Leipzig	Shenandoah PA
McKeesport PA	Tilsit
New York	Weenen
	Wilkes-Barre PA

Amerikaanse staten

Alabama	AL	Delaware	DE
Alaska	AK	District of Columbia	DC
Arizona	AZ	Florida	FL
Arkansas	AR	Georgia	GA
California	CA	Hawaii	HI
Colorado	CO	Idaho	ID
Connecticut	CT	Illinois	IL

Indiana	IN	North Carolina	NC
Iowa	IA	North Dakota	ND
Kansas	KS	Ohio	OH
Kentucky	KY	Oklahoma	OK
Louisiana	LA	Oregon	OR
Maine	ME	Pennsylvania	PA
Maryland	MD	Rhode Island	RI
Massachusetts	MA	South Carolina	SC
Michigan	MI	South Dakota	SD
Minnesota	MN	Tennessee	TN
Mississippi	MS	Texas	TX
Missouri	MO	Utah	UT
Montana	MT	Vermont	VT
Nebraska	NE	Virginia	VA
Nevada	NV	Washington	WA
New Hampshire	NH	West Virginia	WV
New Jersey	NJ	Wisconsin	WI
New Mexico	NM	Wyoming	WY
New York	NY		

Bedankt voor je hulp bij dit project!